

VY_32_INOVACE_PO_KR_14

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Práce mladistvých v ČR a problém dětské práce ve světě

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určená pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovední základ, seznamuje s pracovními podmínkami mladistvých dle platné novelizace zákoníku práce účinné od 1.1. 2013 ve srovnání s pracovními a životními podmínkami dětí 3. světa, krátký film o dětské práci 6,5 min., seznámení se značkou Fair Trade, text zákoníku a další texty pro práci lze stáhnout z hypertextového odkazu.

PRACOVNÍ PODMÍNKY MLADISTVÝCH V ČR

.....a problém dětské práce ve světě

Pracovně právní způsobilost

- Upravuje **zákoník práce** (novela účinná od **1.1. 2013**)
- **Pracovně – právní způsobilost** : začíná **dovršením 15 let**, a **ukončením povinné školní docházky** (= vysvědčením z 9. třídy ZŠ)
- **Před dosažením pracovně – právní způsobilosti** může dítě vykonávat pouze **uměleckou, kulturní, sportovní a reklamní činnost**, jestliže pro něj není nebezpečná a nebrání jeho vzdělávání
- Tuto činnost **povoluje krajská pobočka Úřadu práce**

Pracovní podmínky mladistvých

- Mladiství : ve věku 15 – 18 let
- Mladistvým zaměstnancům poskytuje zákoník práce zvláštní ochranu :
- Obecně platí, že je lze zaměstnávat pouze pracemi, které jsou přiměřené fyzickému a psychickému vývoji
- Před vstupem do zaměstnání – lékařská prohlídka
- Týdenní pracovní doba : nejvýše 40 hodin , délka směny nejvýše 8 hod.
- Zákaz přesčasové práce

Pracovní podmínky mladistvých

- Zákaz noční práce - do 16 let,
od 16 let- 1 hodina, pod dohledem dospělého zaměstnance
- Zákaz práce s jedy, výbušninami, hořlavinami, žíravinami, vysokým napětím, zákaz práce pod zemí
- Zákaz podpisu hmotné odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování (např. ručíte za peníze – pokladní, sklad zboží – skladník, vstupenky, stravenky apod.)
- Přestávky v práci : nejdéle po 4,5 hod. 30 min.

A jak to vypadá jinde ve světě ?

- Nejdůležitější právní dokumenty :
- Úmluva o právech dítěte, přijata Valným shromážděním OSN 1989, ratifikovalo 193 států
- Úmluva o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání (od 15 let, práce ohrožující zdraví či morálku od 18 let), přijala Mezinárodní organizace práce 1973
- /Obr. č. 1/ ILO

/Obr. č. 2/ UNICEF

Problém dětské práce

- **Co je dětská práce ?**
- Všechny formy práce, které jsou vykonávány dětmi mladšími 18 let a které jsou škodlivé pro jejich psychické zdraví a vývoj a brání jim ve školní docházce **bez ohledu na to, zda dítě za tuto práci dostává mzdu.**

Zpráva Mezinárodní organizace práce (ILO):

- V roce 2004 bylo na celém světě **218 milionů pracujících dětí**, od roku 2000 byl zaznamenán pokles o jedenáct procent.

OTÁZKY K FILMU : Kdo sklízí kakao?

Film na :

<http://www.youtube.com/watch?v=tygku-4sA2w>

- 1, Proč vlastníci zaměstnávají ve velké míře děti ?
- 2, Proč rodiče neposílají své děti do školy ?
- 3, Čím je práce na kakaových plantážích pro děti nebezpečná ?
- 4, Ochutnali děti z Ghany někdy čokoládu ?
- 5, Dostávají děti mzdu za svou práci ?

Fair Trade,

aneb víme co kupujeme ?

- **Dětská práce** se nejvíce podílí na produkci banánů, kakaa, kávy, bavlny, čaje
- Zeměpisně se týká zemí Afriky, Indie, Latinské Ameriky

Fair trade

- Hlavní princip :
- Pěstitelé dostávají za své výrobky cenu, která jim umožňuje pokrýt náklady na výrobu a získat prostředky pro důstojné živobytí. Jedním z nástrojů jsou stanovené minimální ceny, pod něž nesmějí dohodnuté ceny mezi pěstiteli a obchodníkem klesnout.
- Garance, že produkce byla vyrobena bez dětské práce
- Díky Fair Trade mají pěstitelé dostatek prostředků na zaplacení oblečení, školních poplatků, zdravotní péče a dalších běžných potřeb.
- Stanovená minimální cena je zachována i při poklesech cen na světových trzích

Použité zdroje

P.Dufek,E. Knebllová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2.
díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s.,
ISBN 978-80-7358-152-7

J. Horecký, M. Kornel a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy – 3.
díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2011, 93 s.,
ISBN 978-80-7358-163-3

Věra Jirásková : Občan v demokratické společnosti, Sociologické nakladatelství (SLON), 1. vyd., Praha 1999, 311 s., ISBN 80-85850-78-8

J. Haklová J. Halász, D. Rabiňáková R. Ryska a další kol. autorů : Právo pro každého, Učebnice programu Právo pro každý den – Street Law, Partners Czech, 1. vyd ., Praha 2001, ISBN 80-238-7914-6

Zákoník práce ve znění účinném od 1. 1. 2013, naposledy novelizován zákonem č. 385/2012 Sb. ze dne 24. října 2012.

Úplné znění zákona č. 262/2006 Sb.

http://www.pracepropravniky.cz/userfiles/texty_prilohy/10195.pdf

Použité zdroje

- Obr. č. 1. : **Soubor:Flag of ILO.svg**[online] Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-05-20]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_ILO.svgWikipedia Commons
- Obr. č. 2 :**Soubor:Flag of UNICEF.svg**[online] Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-05-20]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_UNICEF.svgWikipedia Commons

Film : Kdo sklízí kakao v západní Africe? 6,5 min. [online]
www.stopdetskepraci.cz, projekt podpořený EU [online]

<http://www.youtube.com/watch?v=tyqku-4sA2w>

<http://www.stopdetskepraci.cz/index.php?id=174>

Další použité obrázky jsou Kliparty